

סוציולוגיה של שינוי: מהמהפכה התעשייתית למהפכת הנתונים והבינה המלאכותית

קול קורא למושב קהילת משפחה
הכנס ה-54 של האגודה הסוציולוגית הישראלית

גודל משפחה, פרנסה ונתונים חסרים

מושב קהילת משפחה בכנס הסוציולוגי הקרוב מכוון להתמקד בהיבטי הצטלבותם של מעמד, מגדר וגזע ביחסים משפחתיים כפי שאלו באים לידי ביטוי באיסוף נתונים ביחס למשפחות בישראל. בהיותו של איסוף הנתונים המדינתי, איסוף חסר, שאינו מתייחס לאבחנות הקריטיות בין שמונה הקטגוריות האתנו-לאומיות-דתיות עליהן נמנות משפחות [בדואיות, דרוזיות, מוסלמיות, נוצריות, מהגרות מאתיופיה, מהגרות מחבר העמים, מהגרות מארצות ערב (מזרחיות), מהגרות ממוצא אירופאי, ספרדיות בנות הישוב הישן, וותיקות בנות העליות הראשונות, חרדיות, משפחות מעורבות, משפחות של מהגרי עבודה ומשפחות פליטים].

בחרנו בהתמקדות הזו השנה לאור נושא הכנס שעוסק במהפכת הנתונים והביג דאטה. אנו כחוקרות של משפחתיות ויחסים משפחתיים יודעות שמהפכה כזו בתחומים אלה עדיין רחוקה, וחוויות מרכזיות בנושאים אלו עדיין לא מתועדות כהלכה. נתונים מעטים בלבד קיימים לגבי חלוקות הכרחיות ודוגמה אחת היא נושא גיל המעבר לאימהות/להורות, מגמות שינוי בגודל המשפחה, והעזרות בטכנולוגיות רבייה, בקבוצות האתנו-לאומיות-דתיות השונות ולא אבחנות מעמדיות מתאימות בתוך כל אחת מהקטגוריות. גם אין לנו מידע על הקטגוריות השונות בהיבטים ספציפיים כגון העברה בין דורית של הון ונכסים ואף לא על יחסים בין דוריים בהקשרים של עיסוקים ספציפיים. בנוסף, לא מתועדות התנסויות באלימות על סוגיה השונים בקטגוריות השונות ואין גם פרסומים רשמיים ביחס למענים שמקבלות המתלוננות על אלימות על סוגיה. איסוף הנתונים של המשטרה בתחום מקרי האלימות גם הוא איסוף חסר ומאפשר מעט אבחנות רלוונטיות. בדרך זו, אנחנו נותרות ללא נתונים שידייקו את טיעוננו.

היבט חסר אחר נוגע לסוגיית האיזון בין משפחה ועבודה שכידוע תחושת הקונפליקט והמתח הכרוכים בהעדרו תלויים במסגרות חינוכיות, רפואיות ורווחתיות שתומכות במשפחות אבל דיווח שיטתי על המענים הקיימים בכלל אזורי הארץ ועבור כלל האוכלוסיות הוא חלקי ביותר ואינו מתייחס לאבחנות בין האוכלוסיות ואף לא לאבחנות בין איכות המסגרות והשירותים המוצעים. בהקשר זה של נתונים חסרים בתחומים אלו, ניתן לחשוף גם את האופנים שבהם המחקרים שלנו מבליטים נתונים חסרים כפי שלמשל התרחש לאחרונה בנושא העבודות השקופות שמבצעות נשים במקומות עבודה - נושא שרק לאחרונה התבסס הידע השיטתי לגביו. מנגנונים של שימור אפליה, עוני, אלימות, הדרה והפקרה, הממשיכים להיות משועתקים בחסות העדר טיעונים על הסדרי העסקה והסיכוי של משפחות לקיים את עצמן בכבוד. נתונים דרושים על מנת לאתגר מנגנונים אלו ולעודד בניית צורות חיים משפחתיות וקהילתיות חלופיות הבאות להגן על כבוד האדם, לקדם זכויות אזרחיות וחברתיות, לחזק את השוויוניות והגגשת הטיפול הדרוש לכל.

בהתאם לכך, אנו מזמינות את ציבור חוקרותי היחסים המשפחתיים בישראל להגיש עבודות בכל היבט של יחסים משפחתיים והקשר שלהם לנתונים קיימים לעומת נתונים חסרים. עבודות כאלה יכולות לעסוק בין השאר, באופיים של מחקרי המשפחה הכמותיים והאיכותניים כפי שזה מעוצב בהקשרו של העדר נתונים היסטוריים ועדכניים מספקים.

נדגיש כי כמו בכל שנה, ניתן להגיש גם עבודות בנושאים אחרים הנוגעים ליחסים משפחתיים על מנת לחזק את היחסים בינינו כרשת מחקרית העוסקת בנושאים הקשורים למשפחתיות וליחסים משפחתיים ואת ההיכרות שלנו עם הטווח הרחב של הנושאים המעסיקים את חוקרותי המשפחה בישראל.

* הקול הקורא באחריותה של הקהילה.

אורלי בנימין | orly.benjamin@biu.ac.il

עינת לביא | elavee@univ.haifa.ac.il

רונה זיו | familycommunitysocio@gmail.com

19-21.2.23 << אוניברסיטת תל אביב

